

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola Hurbanovo
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole v Hurbanove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011T834
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub - Každý má svoje možnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	15.6.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola Hurbanovo
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Renáta Beneková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zshurbanovo.edupage.org

Téma. Vytváranie súborov pracovných listov pre zvýšenie jednotlivých gramotností u žiakov s vývinovými poruchami učenia

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- Vývinové poruchy učenia
- Úprava učebných postupov, metód a foriem pri vývinových poruchách učenia
- Vytváranie súborov pracovných listov pre zvýšenie jednotlivých gramotností u žiakov s vývinovými poruchami učenia

Vývinové poruchy učenia sú súhrnným pomenovaním súboru porúch, vplyvom ktorých žiak vzlyháva v škole a to napriek dobrým intelektovým schopnostiam a primeraným, vhodným výučbovým formám a technikám. Má problémy pri získavaní základných školských zručností a schopností /reč, čítanie, písanie, matematické schopnosti,.../ a jeho školské výsledky nezodpovedajú jeho intelektovému potenciálu. Opakovaný neúspech má vplyv nielen na jeho motiváciu k učeniu sa, ale aj negatívny dopad na jeho sebahodnotenie, osobnostný a sociálny vývin.

Poskytnutím zvýšeného individuálneho prístupu a zohľadnením špeciálno-výchovných potrieb žiaka s VPU vyučujúcimi, za zvýšenej domácej prípravy a poskytnutím reedukácie oslabených dielčích funkcií, prípadne aj nácvikom učebných postupov dostáva žiak s týmto rôznorodým súborom porúch šancu na vyrovnanie svojich možností s ostatnými / intaktnými /spolužiakmi. Pre väčšinu z nich je písomná forma výhodnejším typom spätnej väzby ako ústna a spolu s individuálnymi úpravami vzhľadom na konkrétneho žiaka poskytuje možnosť reálneho a objektívneho overenia jeho vedomostí, úroveň jeho výkonu s čo najväčšou možnosťou nezahrnutia jeho zdravotného znevýhodnenia do tohoto hodnotenia.

Počas jednotlivých školských rokov školskej dochádzky žiaka so ŠVVP vyučujúci vytvára pre neho súbor pracovných listov s konkrétnymi individuálnymi úpravami, aj vďaka ktorým dostáva žiak so ŠVVP šancu byť úspešný a naplno rozvinúť svoj potenciál.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Kľúčové témy pedagogického klubu:

- Vývinové poruchy učenia a oslabené dielčie funkcie mozgu

- Reč a jej úloha pri vzniku vývinových porúch
- Narušená komunikačná schopnosť a vývinové poruchy učenia
- Výber najefektívnejších foriem zvyšovania gramotností, ich úprava do formátu pracovného listu určeného pre žiakov s vývinovými poruchami učenia

Členovia klubu opätovne diskutovali o poznatkoch z minulého klubu, o úpravách písomností pre dyskalkulikov a svojich novonadobudnutých skúsenostiach s dohodnutými úpravami textov, úloh pre tieto deti. Zhodli sa na tom, že dané úpravy zohrali aj motivačnú úlohu v práci žiakov so ŠVVP, zmiernili ich opozičné prejavy a zrýchlili ich prácu, pričom práve rýchlosť vyhodnotenia, triedenia informácií a aplikácia poznatkov je najviac brzdiacim faktorom v postupe, v úspešnosti ich práce. Následne si prítomní pozreli krátke vzdelávacie video „Ako funguje ľudský mozog, synapsie a neuróny“/ https://www.youtube.com/watch?v=KHboWX_Aq_g&t=1s, na základe ktorého diskutovali o dôležitosti podpory a práce s deťmi už v predškolskom veku z pohľadu reedukácie a kompenzácie oslabených dielčích funkcií a úspešnosti vo výchovno-vzdelávacom procese v ZŠ. Žiak, ktorý je v školskom prostredí znevýhodnený vývinovými poruchami má problémy v oblasti reči, čítania, písania a matematických schopností, pričom u každého z nich má daná porucha individuálny charakter. Jej základom je narušenie dielčích funkcií mozgu / zmyslových, poznávacích, pohybových a ich spolupráci/, ktoré zohrávajú rolu pri zládnutí procesu čítania, písania a počítania, a teda zohrávajú rolu pri rozvoji ich čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti.

V domácom prostredí aj počas vyučovania rodičia aj učitelia môžu dieťa so ŠVVP považovať za nepozorné, hlúpe a lenivé. P. Tóthová poukázala na závažnosť problému, akým je pôsobenie dlhodobej absencie pocitu úspechu u týchto detí, sa následne môžu prejavovať problémami ako opozičný vzdor, depresie, frustrácia a trauma.

P. Beneková zhrnula a upresnila jednotlivé pojmy, ktoré najčastejšie používame pri definícii vývinových porúch učenia. Súbor porúch zhrnutých pod pojmom VPÚ majú v pomenovaní na začiatku predponu dys, ktorá vyjadruje určitú deformáciu, neschopnosť, nedostatočný vývin a druhá časť slova zase, ktorej oblasti sa týka. Patria sem: dyslexia – porucha čítania, dysgrafia – porucha písania, dysortografia – porucha pravopisu, dyskalkúlia – porucha matematických schopností, dysfázia – porucha komunikačných schopností, dyspinxia – porucha kresbových schopností, dysmúzia – porucha muzických schopností, dyspraxia – porucha motorických schopností. Uvádza sa aj výskyt špecifickej zmiešanej poruchy školských schopností – súčasný výskyt dyskalkúlie s dyslexiou alebo dysortografiou a nešpecifickej vývinovej poruchy učenia sa – neschopnosť učiť sa. Vývinové poruchy učenia zasahujú nielen do oblastí školského výkonu, ale aj správania sa jednotlivca v edukačnom procese. Trpia pocitmi úzkosti, že ich vynaloženému pracovnému úsiliu nezodpovedá výsledok, sú veľmi citlivé na akúkoľvek kritiku, majú problémy zvládať situácie, ktoré si vyžadujú vyššiu mieru frustračnej tolerancie. Na jednoduché úlohy reagujú rezignáciou, namiesto toho, aby začali pracovať. V oblasti školských zručností majú problémy zorganizovať si pracovnú činnosť a zorganizovať si voľný čas, nie sú schopní dodržiavať bez kontroly študijný režim, samostatne si robiť poznámky z výkladu učiteľa, sú ľahko unaviteľní, nedokážu sa sústrediť na ďalšiu úlohu a nie sú schopní samostatnej prípravy na skúšanie.

Prítomní sa zhodli, že základným faktorom u žiakov so ŠVVP na našej škole pre vznik a rozvoj vývinových porúch sú oneskorený vývin reči a logopedické ťažkosti /narušená komunikačná schopnosť/.

Reč je úzko spätá so psychikou človeka, je to dorozumievací a komunikačný prostriedok. Vývin reči prebieha v niekoľkých fázach. Spočiatku sú reakcie dieťaťa na podnety z okolia nehovorové, napr. úsmev, plač. Radostné pocity, príjemné zážitky môžu poslúžiť ako kľúč k správne mu vývinu reči.

Preto je do 1. roku života dôležité, koľko s dieťaťom rozprávame, koľko sa mu prihovárime.

Dieťa v štádiu džavotania (6. – 8. mesiac) vníma vlastné zvuky a prirovnáva ich k hlasu hovoriaceho. Tým je motivované k vydávaniu väčšieho množstva zvukov a k ich „zdokonaľovaniu“ až sa z nich rozvinie skutočná reč. Do 1. roku života by dieťa malo rozumieť jednoduchým príkazom, zákazom a inštrukciám. Toto obdobie nazývame obdobím pragmatizácie. Od 1. roku začína dieťa tvoriť jednoslovné vety a teda môžeme začať vraviť o období vlastného vývinu reči. Ďalší posun vo vývine nastáva okolo 1,5 – 2. roku života, kedy dieťa začína používať dvojslovné vety. V tomto období dieťa prechádza prvým obdobím otázok typu „čo je to?“, resp. „kto je to?“, „kde je to?“. V rečovom prejave sa premieta aj proces sebauvedomovania – dieťa často používa slová „nie“, „nebudem“, „nechcem“, i keď napriek týmto slovám požiadavku matky splní. Celé toto obdobie Lechta (2002) nazýva obdobím sémantizácie (1.-2. rok), významovosti slov (dieťa začína chápať význam slov). Od tohto obdobia dieťa začína ohýbať slová (časovať, skloňovať), tvoriť aj viacsovné vety, preto Lechta (2002) toto obdobie nazval obdobím lexémizácie (2. – 3. rok). Okolo 3. roku možno zaznamenať najprudší vzrast slovej zásoby. Dieťa dokáže povedať svoje meno a priezvisko, pozná približne 1000

slov, aktívne používa 300 – 1000 slov, chápe pomenovanie časových pojmov deň – noc, pojmy ja, moje, malý, veľký, hovorí o tom, čo robia druhý. Hovoridlá dieťaťa splňajú všetky predpoklady pre artikulovanú reč. S obdobím otázok nastupuje aj ďalšia fáza vývinu, ktorú Lechta (2002) nazýva obdobím gramatizácie (3. – 4. rok). V tomto období si dieťa osvojuje správnu gramatiku jazyka, prestáva používať dysgramatizmy, pozná mená svojich súrodencov, rozlišuje pohlavie – vie či je to dievča alebo chlapec. Do cca 4. roku pri chybách v gramatickej rovine hovoríme o tzv. fyziologickom dysgramatizme. Ďalšie obdobie nazval Lechta (2002) obdobím intelektualizácie – po 4. roku života. Počas tohto obdobia sa skvalitňuje rečový prejav, rastie slovná zásoba, spresňuje sa používanie gramatiky. U niektorých detí pretrvávajú nesprávne výslovnosti tzv. ťažkých hlások (r, dz,...). Dieťa tvorí dlhšie vety, súvetia. Chápe jednoduché vtipy, dokáže si ich samé vymýšľať. Pozná 2500 – 3000 slov, aktívne používa 1500 – 2000 slov. Z porúch reči na našej škole máme žiakov s dysláliou, so príznakmi dysfázie a oneskoreným vývinom reči.

Dysláliu, v najširšom zmysle, slova chápeme ako poruchu alebo neschopnosť používať jednotlivé hlásky alebo skupiny hlások v komunikačnom procese podľa rečových zvyklostí a jazykových noriem príslušného jazyka. Základnou podmienkou porozumenia a produkcie reči je: a) schopnosť rozlišovať i najjemnejšie zvukové rozdiely v priebehu plynulej reči b) najjemnejším spôsobom odstupňovať pohyby zložitých článkov artikulačného systému, aby produkovaný zvuk dosiahol formu zrozumiteľnej reči. Vývinová dysfázia je vrodená porucha vývinu jazykových schopností. Vzniká následkom nesprávnej funkcie alebo poškodenia v tzv. rečových zónach kôry vyvíjajúceho sa mozgu. Jej prvým prejavom býva oneskorený vývin reči. Po stránke motorickej a rozumovej sa dieťa môže vyvíjať celkom normálne, ale častejšie pozorujeme ľahšie deficity aj v týchto oblastiach. Zvyčajne má dieťa problém:

- 1./ s gramatikou (pri tvorbe viet vôbec nepoužíva alebo nesprávne používa predložkové spojenia – „maco (na - vynechá) stoličke“, má problémy s ohýbaním slov – tvorením pádov – „dám pod stolička, vidím havom“, používaním rodov – „pekná chlapec“, stupňovaním – „veľkejší“, nepoužívajú zvrtné zámená „sa, si“),
- 2./so syntaxou (trojročné deti netvorí skoro žiadne súvetia, vety majú nesprávny slovosled, oslabený je tiež význam viet – používa popletené, kontextovo nesprávne slová vo vete a pod.),
- 3./ so slovnou zásobou (majú oslabený význam slov, nesprávne kategorizujú pojmy, používajú nesprávne – nezmyselné slová),
- 4./s výslovnosťou (často spôsobená zníženou pohybovou obratnosťou rečových orgánov, prítomné zámény hlások – „kotoloč, koráče“),
- 5./ s porozumením (nereaguje alebo nesprávne reaguje na výzvy, inštrukcie potrebuje preformulovať, zjednodušovať),
- 6./ so sociálnou interakciou (znížená schopnosť aktívne komunikovať s inými ľuďmi vo svojom okolí).

Narušená komunikačná schopnosť negatívne zasahuje do schopnosti dieťaťa prijímať, spracovávať a aplikovať školské vedomosti, poznatky a zručnosti.

Dyslália sa pri včasnej odbornej intervencii dá pomerne ľahko upraviť natoľko, že v ďalších vekových obdobiach už porucha nebude ovplyvňovať výkon dieťaťa pri štúdiu a v živote vôbec. Ak sa však poruchu artikulácie nepodarí odstrániť, je riziko, že jej dôsledky sa budú prejavovať najmä v písaní, pretože dieťa môže mať tendenciu písať tak, ako bude hovoriť. Ďalší neželateľný vplyv môže mať dyslália aj na čítanie, keď sa čítanie bude stávať nezrozumiteľným nie v dôsledku toho, že dieťa nepozná grafémy a nezvláda techniku čítania, ale práve v dôsledku nesprávnej výslovnosti jednotlivých hlások. Dyzartria je porucha prevažne trvalého charakteru, pričom jej závažnosť sa dá pravidelnou reedukáciou podstatne zmierniť. Čo sa týka výchovno-vzdelávacieho procesu ovplyvňuje expresívnu zložku reči, čo sa môže prejavovať ako ťažko zrozumiteľná hovorená, ale aj čítaná reč. Pri dyzartrii treba mať na zreteli, že ide o organické poškodenie CNS. Dané znevýhodnenie žiaka kompenzujeme na vyučovacích hodinách modifikáciami pri učebných postupoch: pri hodnotení rečového prejavu sa zameriava na obsah, nie formu, hodnotia sa predovšetkým vecné poznatky, nie úroveň jazykového prejavu, pri ústnych odpovediach sa poskytne väčší časový priestor na odpoveď, resp. rešpektuje sa pomalšie tempo reči, pri posudzovaní čitateľských zručností sa kládie dôraz na čítanie s porozumením, nie na rýchlosť čítania, pri logofobických prejavoch sa uprednostňuje písomná forma odpovede pred ústnou.

Prítomní pedagógovia sa zhodli na významnej funkcii úprav každej písomnej úlohy, zadania a poznámok pre deti so ŠVVP, ale z dôvodu rôznych kombinácií porúch VPU u jednotlivých žiakov na našej škole /a po osobných skúsenostiach s úpravami pri jednotlivých poruchách/ sa zhodli pri úpravách písomností vychádzať z dohodnutých úprav pre dysortografikov a individuálne ich prispôbovať aktuálnemu stavu žiaka a rozsahu vedomostí a poznatkov, ktoré

v danom časovom limite majú zvládnuť. Týmto spôsobom sa vytvoria súbory rôznych testov, zadaní, úloh a poznámok ku konkrétnym učivám individuálne prispôbených pre špeciálno-pedagogické potreby konkrétneho žiaka, ktoré pomôžu aj pri jeho systematickej motivácii k učeniu sa a pozitívnemu vzťahu ku škole.

Z hľadiska motivácie zohráva významnú úlohu aj spätná väzba, hodnotenie a sebahodnotenie žiaka. Hodnotenie sa v rámci vzdelávania podľa školského zákona vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov, zohľadňuje sa jeho porucha alebo postihnutie. Uplatňuje sa primeraná náročnosť, pedagogický takt, rešpektuje sa jeho správanie, správa sa humánne a dodržiava Etický kódex. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol na vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie podľa školského poriadku. Jeho úlohou je podpora zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

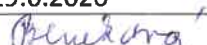
Pre správny vývin žiakov je dôležitý zážitok úspechu v škole. Kladné hodnotenie zo strany učiteľov má za následok aj kladné hodnotenie zo strany spolužiakov, zvýšenie ich sebadôvery, aktivity na vyučovaní. Učitelia a rodičia často komentujú školské výkony žiakov –detí, považujú ich za viac či menej dobré, svojimi vyjadreniami dávajú najavo rôzne postoje, napr. to, či žiakom veria, že dokážu splniť zadané úlohy atď. To, čo si o žiakoch a ich výkonoch (najmä v mladšom školskom veku) myslia a súčasne aj posudzujú dospelí (najmä učitelia a rodičia), ktorí sú pre nich prirodzenou autoritou, sa automaticky prenáša na samotné deti a ich vnímanie seba samých. Stotožnia sa s názormi autorít a seba začínajú vnímať a hodnotiť práve podľa toho, čo počujú od iných. Preto by si mnohí rodičia, ale aj učitelia mali dávať veľký pozor na vlastné vyjadrenia o deťoch, ich vlastnostiach, schopnostiach a nevyslovovať žiadne negatívne závery a prognózy (najmä nie pred deťmi).

13. Závery a odporúčania:

Členovia klubu sa zhodli na významnej úlohe hodnotenia a sebahodnotenia, sebareflexie vo výchovno-vzdelávacom procese. Vďaka nej má žiak možnosť prebrať väčšiu zodpovednosť za vlastný proces učenia sa.

Hodnotenie podporujúce potrebu sebarozvoja bude také, ktoré umožní žiakovi uspokojiť všetky potreby, ktoré sú jeho podmienkou: fyziologické potreby, dávať žiakovi pocit bezpečia, potrebu lásky a uznania tým, že ocení jeho pokroky, nebude ponižovať, škatulkovať, zosmiešňovať, ale naopak - akceptovať, povzbudzovať poukazovať na osobnú hodnotu.

Takisto sa zhodli na významnej funkcii úprav každej písomnej úlohy, zadania a poznámok pre deti so ŠVVP, pričom pri úpravách písomností odporúčajú aj ostatným kolegom vychádzať z dohodnutých úprav pre dysortografikov a individuálne ich prispôbovať aktuálnemu stavu žiaka a rozsahu vedomostí a poznatkov, ktoré v danom časovom limite majú zvládnuť. Týmto spôsobom sa vytvoria súbory rôznych testov, zadaní, úloh a poznámok ku konkrétnym učivám individuálne prispôbených pre špeciálno-pedagogické potreby konkrétneho žiaka, ktoré pomôžu aj pri jeho systematickej motivácii k učeniu sa a pozitívnemu vzťahu ku škole.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Marcela Tóthová
15. Dátum	15. 6.2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Renáta Beneková
18. Dátum	19.6.2020
19. Podpis	

Zdroje:

http://www.euporadna.sk/useruploads/files/v%C3%BDvin_re%C4%8Di.pdf

<file:///C:/Users/home/Desktop/dyslalia.pdf>

<https://www.csppke.sk/sk/2017/05/23/narusena-komunikacna-schopnost-nks-2/>

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/4005/ako-rozvijat-sebareflexiu-a-sebahodnotenie-ziakov>

<https://www.skolaefektivne.sk/33/sebahodnotenie-vo-vztahu-k-skolskej-uspesnosti-uniqueiduchxzASYZNbZPk5Wr5xNINF3C-VsL33nviVSKfSQ0n/>

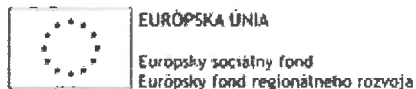
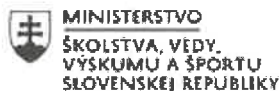
M. Gondová – Hodnotenie ako základná kategória pedagogickej diagnostiky

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola Hurbanovo
Názov projektu:	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole v Hurbanove
Kód ITMS projektu:	312011T834
Názov pedagogického klubu:	Pedagogický klub - Každý má svoje možnosti

PREZENČNÁ LISTINA

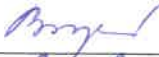

Miesto konania stretnutia: Základná škola Hurbanovo

Dátum konania stretnutia: 15. 6. 2020

Trvanie stretnutia: od 16.00 hod. do 19.00 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Renáta Beneková		ZŠ Hurbanovo
2.	Mgr. Marcela Tóthová		ZŠ Hurbanovo
3.	Mgr. Nataša Ďurišová		ZŠ Hurbanovo
4.	Mgr. Denisa Sovičová		ZŠ Hurbanovo
5.	Mgr. Viera Rolníková		ZŠ Hurbanovo
6.	Mgr. Lucia Hulková		ZŠ Hurbanovo
7.	Mgr. Mária Hamranová		ZŠ Hurbanovo

8.	Mgr. Angelika Bognerová		ZŠ Hurbanovo
9.	Jozefína Moravčíková		ZŠ Hurbanovo
10.	Zuzana Dunaiová		ZŠ Hurbanovo

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia